

Integraal veiligheidsplan 2027-2030

Concept

Inhoud

Bestuurlijke samenvatting	4
1. Inleiding	6
1.1 Waaron een Integraal Veiligheidsplan?	6
1.2 Veiligheid in beweging	6
1.3 Totstandkoming van dit plan	7
1.4 Van Feiligens Foarút naar het IVP 2027-2023	7
1.5 Van beleid naar uitvoering	8
2. Veiligheidsbeeld Tytsjerksteradiel	9
2.1 Tytsjerksteradiel: een sterke basis	9
2.2 Veiligheid in cijfers	9
2.3 Wat inwoners belangrijk vinden	10
2.4 Ontwikkelingen die van invloed zijn op veiligheid	11
2.5 Conclusie	12
3. Visie op veiligheid	13
3.1 Onze visie	13
3.2 Uitgangspunten	14
3.3 Van visie naar veiligheidsopgaven	14
4. Strategische veiligheidsopgaven	14
4.1 Strategische veiligheidsopgaven in één oogopslag	14
4.2 Veilige en leefbare woonomgeving	16
4.3 Zorg en veiligheid	16
4.4 Ondermijning	17
4.5 Digitale veiligheid	18
4.6 CTER en maatschappelijke weerbaarheid	20
4.7 Crisisbeheersing en continuïteit	20
4.8 Samenhang tussen de veiligheidsopgaven	21
5. Uitvoering, monitoring en evaluatie	22
5.1 Uitvoering	22
5.2 Monitoring	22
5.3 Evaluatie	24
5.4 Verantwoording	24

6.	Randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering	25
6.1	Gezamenlijke verantwoordelijkheid	25
6.2	Organisatie en capaciteit	25
6.3	Financiële kaders	26
6.4	Samenbouwen aan een veilig Tytsjerksteradiel.....	26
	Bijlagen	27
	Bijlage 1 – Gebruikte bronnen	27
	Bijlage 2 – Overzicht veiligheidspartners.....	27
	Bijlage 3 – Begrippen en afkortingen	28

Bestuurlijke samenvatting

Tytsjerksteradiel is een gemeente waar inwoners prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren. De gemeente kent een sterke sociale samenhang, betrokken dorpsgemeenschappen en een hoge waardering voor de leefbaarheid en veiligheid van de woonomgeving. Uit de Veiligheidsmonitor 2025 blijkt dat inwoners de leefbaarheid beoordelen met een **7,9** en de veiligheid van hun woonomgeving met een **8,0**. Ook de sociale cohesie binnen de gemeente is bovengemiddeld hoog.

Tegelijkertijd staat ook Tytsjerksteradiel voor nieuwe veiligheidsuitdagingen. Digitale criminaliteit neemt toe, de verwevenheid tussen zorg en veiligheid wordt steeds groter en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals polarisatie, klimaatverandering en geopolitieke spanningen, vragen om een weerbare samenleving. Daarnaast blijkt uit de Veiligheidsmonitor, politiecijfers en de uitgevoerde onderzoeken dat inwoners verkeersveiligheid, met name te hard rijden binnen dorpen en woonwijken, als belangrijkste lokale aandachtspunt ervaren.

Dit Integraal Veiligheidsplan beschrijft de strategische koers van de gemeente Tytsjerksteradiel voor de periode 2027-2030. Het plan is opgesteld op basis van de methodiek **Kernbeleid Veiligheid** van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) en is gebaseerd op een breed veiligheidsbeeld, waarin objectieve veiligheidsgegevens zijn gecombineerd met de ervaringen van inwoners, de inzichten uit lokale onderzoeken, politiecijfers en signalen van veiligheidspartners.

Voor de periode 2027-2030 kiest de gemeente voor zes strategische veiligheidsopgaven:

1. Veilige en leefbare woonomgeving

Het behouden en versterken van de leefbaarheid en veiligheid in dorpen en wijken, met bijzondere aandacht voor verkeersveiligheid, sociale veiligheid, toezicht en handhaving.

2. Zorg en veiligheid

Het versterken van de samenwerking tussen het veiligheids- en sociaal domein, met aandacht voor vroeg signalering, jeugd, huiselijk geweld, personen met onbegrepen gedrag en complexe zorgvraagstukken.

3. Ondermijning

Het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit door bewustwording, signalering, bestuurlijke maatregelen en samenwerking met regionale partners.

4. Digitale veiligheid

Het vergroten van de digitale weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie en het voorkomen van online criminaliteit en digitale fraude.

5. Contraterrosisme, Extremisme en Radicalisering (CTER) en Maatschappelijke weerbaarheid

Het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid, met aandacht voor polarisatie, radicalisering, extremisme en maatschappelijke spanningen.

6. Crisisbeheersing en continuïteit

Het versterken van de voorbereiding op crises en incidenten, met aandacht voor crisisbeheersing, bedrijfscontinuïteit, noodsteunpunten en samenwerking met veiligheidspartners.

Dit Integraal Veiligheidsplan vormt het strategisch kader voor het lokale veiligheidsbeleid in de periode 2027-2030. De uitvoering vindt plaats in samenwerking met inwoners, ondernemers en veiligheidspartners. De strategische veiligheidsopgaven worden jaarlijks vertaald naar een uitvoeringsprogramma, waarin de concrete activiteiten en beoogde resultaten worden uitgewerkt. De voortgang wordt jaarlijks gemonitord aan de hand van onder meer de Veiligheidsmonitor, politiecijfers, gemeentelijke registraties, meldingen en signalen van veiligheidspartners. Op basis hiervan kan de inzet waar nodig worden bijgestuurd en kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen en veranderende veiligheidsvraagstukken.

1. Inleiding

1.1 Waarom een Integraal Veiligheidsplan?

Veiligheid vormt een belangrijke basisvoorwaarde voor prettig wonen, werken, ondernemen en recreëren. Inwoners moeten zich veilig voelen in hun eigen leefomgeving en erop kunnen vertrouwen dat de overheid optreedt wanneer dat nodig is. Een veilige gemeente draagt bij aan de leefbaarheid van dorpen en wijken, het welzijn van inwoners en een aantrekkelijk woon- en vestigingsklimaat.

De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt niet uitsluitend bij de overheid. Veiligheid ontstaat door de gezamenlijke inzet van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, zorginstellingen, politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidsregio Fryslân en de gemeente. Juist door samen te werken kunnen veiligheidsvraagstukken vroegtijdig worden gesignaleerd, voorkomen en aangepakt.

Op grond van artikel 38b van de Politiewet stelt de gemeenteraad ten minste eenmaal per vier jaar de doelstellingen vast op het terrein van lokale veiligheid. Met dit Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2027-2030 geeft de gemeente Tytsjerksteradiel richting aan het lokale veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar.

Het IVP vormt het strategische kader voor de gezamenlijke inzet van alle betrokken partners binnen het veiligheidsdomein. Het beschrijft de belangrijkste ontwikkelingen, uitdagingen en prioriteiten voor de periode 2027-2030 en vormt daarmee de basis voor de uitvoering van het lokale veiligheidsbeleid.

1.2 Veiligheid in beweging

De samenleving verandert voortdurend en daarmee ook de veiligheidsvraagstukken waar gemeenten mee te maken krijgen. Waar veiligheid vroeger vooral werd geassocieerd met zichtbare criminaliteit en overlast in de openbare ruimte, spelen veiligheidsvraagstukken zich tegenwoordig steeds vaker af achter de voordeur of in de digitale wereld.

Nieuwe vormen van criminaliteit, zoals online fraude, cybercriminaliteit en digitale oplichting, raken een groeiende groep inwoners. Daarnaast worden gemeenten geconfronteerd met vraagstukken rondom ondermijnende criminaliteit, maatschappelijke polarisatie, verward gedrag, huiselijk geweld en de gevolgen van maatschappelijke en internationale ontwikkelingen.

Ook de verwevenheid tussen zorg en veiligheid neemt toe. Problemen op het gebied van wonen, inkomen, gezondheid en sociale relaties kunnen leiden tot veiligheidsvraagstukken die een integrale aanpak vereisen. Tegelijkertijd vragen klimaatontwikkelingen, energietransitie, digitalisering, geopolitieke ontwikkelingen en maatschappelijke spanningen om een samenleving die weerbaar is tegen onverwachte gebeurtenissen en crises.

Deze ontwikkelingen vragen om een veiligheidsbeleid dat verder kijkt dan handhaving alleen. Preventie, samenwerking, participatie en weerbaarheid vormen steeds belangrijker onderdelen van een effectieve veiligheidsaanpak.

1.3 Totstandkoming van dit plan

Dit Integraal Veiligheidsplan is opgesteld op basis van een brede analyse van de veiligheidssituatie binnen de gemeente Tytsjerksteradiel. Daarbij is gebruikgemaakt van zowel objectieve veiligheidsgegevens als de ervaringen, inzichten en signalen van inwoners, professionals en veiligheidspartners.

Voor het opstellen van dit plan zijn verschillende informatiebronnen geraadpleegd. Zo is gebruikgemaakt van de Veiligheidsmonitor 2025, onderzoeken die in opdracht van de gemeente zijn uitgevoerd naar de veiligheidsbeleving van inwoners en de lokale veiligheidsthema's, politiecijfers, gemeentelijke registraties en signalen vanuit toezicht en handhaving. Daarnaast zijn gesprekken gevoerd met interne en externe partners binnen het veiligheidsdomein.

Ook zijn landelijke, regionale en maatschappelijke ontwikkelingen betrokken die van invloed zijn op de veiligheid binnen de gemeente. Daarbij is onder meer gekeken naar ontwikkelingen op het gebied van digitale criminaliteit, ondermijnende criminaliteit, maatschappelijke weerbaarheid, crisisbeheersing en de toenemende samenhang tussen zorg- en veiligheidsvraagstukken.

Bij het opstellen van dit Integraal Veiligheidsplan is aangesloten bij de methodiek Kernbeleid Veiligheid van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). Deze methodiek ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid op basis van een zorgvuldig opgebouwd veiligheidsbeeld, bestuurlijke prioritering en samenwerking met partners.

Door objectieve veiligheidsgegevens te combineren met de ervaringen van inwoners, de kennis van professionals en de inzichten van veiligheidspartners ontstaat een breed gedragen veiligheidsbeeld. Op basis van dit veiligheidsbeeld zijn de strategische veiligheidsopgaven voor de periode 2027-2030 bepaald.

1.4 Van Feiligens Foarút naar het IVP 2027-2023

Het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 bouwt voort op het veiligheidsbeleid *Feiligens Foarút 2023-2026*, maar kiest tegelijkertijd voor een bredere en meer integrale opzet. Waar het vorige veiligheidsbeleid gezamenlijk met de gemeente Achtkarspelen werd opgesteld en zich richtte op een aantal onderwerpen die in die periode bijzondere aandacht vroegen, vormt het nieuwe IVP een zelfstandig strategisch veiligheidskader voor Tytsjerksteradiel.

De veiligheidsopgaven in dit plan zijn gebaseerd op een breed lokaal veiligheidsbeeld. Hiervoor zijn onder meer de Veiligheidsmonitor 2025, lokale onderzoeken, politiecijfers, gemeentelijke registraties en signalen van inwoners, professionals en

veiligheidspartners gebruikt. Hierdoor sluiten de gekozen veiligheidsopgaven nadrukkelijk aan bij de actuele situatie en ontwikkelingen binnen Tytsjerksteradiel.

Daarnaast wordt in het nieuwe IVP een duidelijker onderscheid gemaakt tussen strategie en uitvoering. Het IVP beschrijft de koers en ambities voor de periode 2027–2030. De concrete activiteiten, planning, betrokken partners en waar mogelijk meetbare resultaten worden jaarlijks uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma. Hierdoor blijft de strategische koers voor vier jaar herkenbaar, terwijl de gemeente jaarlijks kan inspelen op actuele ontwikkelingen en veranderende veiligheidsvraagstukken.

De inhoudelijke onderwerpen uit het eerdere veiligheidsbeleid verdwijnen daarbij niet. Zij zijn waar nodig verbreed, doorontwikkeld of ondergebracht binnen de zes samenhangende veiligheidsopgaven. Zo maakt verkeersveiligheid onderdeel uit van de veilige en leefbare woonomgeving en is maatschappelijke onrust verbreed naar contraterrosisme, extremisme en radicalisering (CTER) en maatschappelijke weerbaarheid. Zorg en veiligheid, digitale veiligheid en crisisbeheersing en continuïteit hebben in het nieuwe IVP eveneens een duidelijkere en zelfstandige positie gekregen.

1.5 Van beleid naar uitvoering

Dit Integraal Veiligheidsplan beschrijft de strategische koers van de gemeente Tytsjerksteradiel op het gebied van veiligheid voor de periode 2027-2030. Het plan geeft richting aan de belangrijkste veiligheidsopgaven en vormt het kader voor de inzet van de gemeente en haar partners.

Veiligheid is voortdurend in beweging. Nieuwe ontwikkelingen, incidenten en maatschappelijke veranderingen kunnen vragen om aanvullende maatregelen of een andere inzet van beschikbare capaciteit. Om hier flexibel op te kunnen inspelen, worden de strategische keuzes uit dit Integraal Veiligheidsplan jaarlijks vertaald naar een uitvoeringsprogramma.

In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt per veiligheidsopgave beschreven welke activiteiten worden uitgevoerd, welke resultaten worden nagestreefd en welke partners daarbij betrokken zijn. Op deze manier kan jaarlijks worden ingespeeld op actuele ontwikkelingen en kunnen, waar nodig, accenten in de uitvoering worden verlegd, zonder dat hiervoor het Integraal Veiligheidsplan hoeft te worden aangepast.

De uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan vindt plaats binnen de bestuurlijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van zowel de burgemeester als het college van burgemeester en wethouders. De burgemeester heeft daarbij een eigenstandige verantwoordelijkheid voor de openbare orde en veiligheid. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering binnen de overige betrokken gemeentelijke beleidsterreinen. De gemeenteraad wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang en behaalde resultaten. Op deze wijze ontstaat een duidelijke verbinding tussen beleidsdoelen, uitvoering en verantwoording.

2. Veiligheidsbeeld Tytsjerksteradiel

2.1 Tytsjerksteradiel: een sterke basis

Tytsjerksteradiel is een gemeente waar inwoners zich over het algemeen veilig voelen en prettig wonen. De gemeente kenmerkt zich door een sterke sociale samenhang, betrokken inwoners en een actief verenigingsleven. Deze sociale basis draagt in belangrijke mate bij aan de leefbaarheid en veiligheid binnen de gemeente.

Uit de Veiligheidsmonitor 2025 blijkt dat inwoners de leefbaarheid van hun woonomgeving beoordelen met een rapportcijfer 7,9. De veiligheid van de woonomgeving wordt beoordeeld met een 8,0. Daarmee scoort Tytsjerksteradiel hoger dan het provinciale en landelijke gemiddelde. Ook de sociale cohesie binnen de gemeente ligt bovengemiddeld hoog. Inwoners geven aan dat mensen in hun buurt prettig met elkaar omgaan, elkaar kennen en bereid zijn elkaar te helpen.

Deze resultaten laten zien dat Tytsjerksteradiel beschikt over een stevig fundament waarop verder gebouwd kan worden. Tegelijkertijd vragen verschillende ontwikkelingen om blijvende aandacht binnen het veiligheidsbeleid.

Sterke punten van Tytsjerksteradiel

Het veiligheidsbeeld laat zien dat Tytsjerksteradiel op veel onderdelen goed presteert. De gemeente beschikt over verschillende kwaliteiten die bijdragen aan een veilige en leefbare woonomgeving:

- Hoge waardering voor de leefbaarheid van de woonomgeving;
- Hoge waardering voor de veiligheid van de woonomgeving;
- Sterke sociale cohesie en betrokkenheid van inwoners;
- Relatief weinig fysieke en sociale overlast;
- Relatief lage criminaliteitscijfers ten opzichte van provinciale en landelijke gemiddelden;
- Actieve dorpsgemeenschappen en een sterk verenigingsleven.

Deze sterke punten vormen een belangrijk uitgangspunt voor het veiligheidsbeleid in de periode 2027-2030. De inzet van de gemeente richt zich niet alleen op het aanpakken van risico's en veiligheidsvraagstukken, maar ook op het behouden en versterken van de kwaliteiten die Tytsjerksteradiel kenmerken.

2.2 Veiligheid in cijfers

De Veiligheidsmonitor 2025 laat zien dat Tytsjerksteradiel op veel onderdelen gunstig afsteekt ten opzichte van Fryslân en Nederland. Inwoners waarderen zowel de leefbaarheid als de veiligheid van hun woonomgeving bovengemiddeld. Ook de sociale cohesie binnen de gemeente is sterk en inwoners ervaren relatief weinig overlast en criminaliteit.

Tegelijkertijd laat het veiligheidsbeeld zien dat verschillende ontwikkelingen aandacht vragen. Verkeersveiligheid wordt door inwoners het vaakst genoemd als aandachtspunt. Daarnaast neemt de impact van digitale criminaliteit toe en blijft

aandacht nodig voor ondermijning, zorg- en veiligheidsvraagstukken en maatschappelijke weerbaarheid.

Een veilige, sociale en leefbare gemeente

Het veiligheidsbeeld is opgebouwd uit cijfers, ervaringen van inwoners, lokale onderzoeken, politiegegevens en signalen van partners.

Bron: Veiligheidsmonitor Tytsjerksteradiel 2025

2.3 Wat inwoners belangrijk vinden

Voor het opstellen van dit Integraal Veiligheidsplan zijn onderzoeken uitgevoerd naar de veiligheidsbeleving van inwoners en de veiligheidsthema's die volgens inwoners en professionals aandacht verdienen in de komende beleidsperiode.

Uit deze onderzoeken blijkt dat inwoners over het algemeen tevreden zijn over de veiligheid binnen de gemeente. Tegelijkertijd worden verschillende onderwerpen genoemd die aandacht vragen.

Verkeersveiligheid wordt het vaakst genoemd als aandachtspunt. Met name te hard rijden binnen dorpen en woonwijken wordt door inwoners als hinderlijk en onveilig ervaren. Daarnaast vragen inwoners aandacht voor leefbaarheid, zichtbaarheid van toezicht en handhaving en het behoud van een veilige woonomgeving.

Uit de onderzoeken blijkt daarnaast dat inwoners aandacht vragen voor digitale veiligheid, ondermijning en sociale veiligheid. Hoewel deze thema's minder zichtbaar

zijn in de dagelijkse leefomgeving, worden zij wel gezien als ontwikkelingen die de komende jaren van invloed kunnen zijn op de veiligheid binnen de gemeente.

De uitkomsten van de onderzoeken sluiten grotendeels aan bij de resultaten van de Veiligheidsmonitor en bevestigen het beeld dat Tytsjerksteradiel een veilige gemeente is, maar tegelijkertijd voor nieuwe veiligheidsuitdagingen staat.

2.4 Ontwikkelingen die van invloed zijn op veiligheid

Hoewel Tytsjerksteradiel een veilige en leefbare gemeente is, staat ook de gemeente niet los van maatschappelijke, regionale en landelijke ontwikkelingen.

Veiligheidsvraagstukken veranderen voortdurend en vragen om een overheid die vooruitkijkt, samenwerkt en tijdig inspeelt op nieuwe risico's.

Een belangrijke ontwikkeling is de toenemende digitalisering van de samenleving. Inwoners, ondernemers en organisaties regelen steeds meer zaken online. Hierdoor neemt ook de kans op digitale criminaliteit toe. Online fraude, phishing, identiteitsfraude en cybercriminaliteit raken een groeiende groep inwoners en kunnen grote financiële en maatschappelijke gevolgen hebben.

Daarnaast neemt de verwevenheid tussen het veiligheidsdomein en het sociaal domein verder toe. Vraagstukken rondom jeugd, huiselijk geweld, mentale gezondheid en personen met onbegrepen gedrag vragen steeds vaker om een gezamenlijke aanpak van gemeente, zorgorganisaties, politie en andere partners. Een integrale benadering is noodzakelijk om problemen vroegtijdig te signaleren, escalatie te voorkomen en passende ondersteuning te bieden.

Ook ondermijnende criminaliteit blijft een belangrijk aandachtspunt. Deze vorm van criminaliteit is vaak minder zichtbaar dan traditionele criminaliteit, maar kan de leefbaarheid, de lokale economie en het vertrouwen in de overheid onder druk zetten. Het vergroten van de weerbaarheid van inwoners, ondernemers én de gemeentelijke organisatie blijft daarom van groot belang.

Uit de Veiligheidsmonitor 2025 en de uitgevoerde onderzoeken blijkt daarnaast dat verkeersveiligheid voor veel inwoners het belangrijkste lokale veiligheidsthema is. Met name te hard rijden binnen dorpen en woonwijken wordt regelmatig genoemd als bron van overlast en gevoelens van onveiligheid. Het behouden van de hoge kwaliteit van de leefomgeving vraagt daarom blijvende aandacht voor verkeersveiligheid, toezicht en handhaving.

Tot slot zorgen maatschappelijke ontwikkelingen, zoals polarisatie, desinformatie, radicalisering en internationale spanningen, voor nieuwe veiligheidsvraagstukken. Hoewel deze ontwikkelingen zich niet altijd direct lokaal manifesteren, kunnen zij de sociale samenhang en het veiligheidsgevoel beïnvloeden. Daarnaast vragen klimaatverandering, de energietransitie en de toenemende afhankelijkheid van digitale infrastructuur om een samenleving die voorbereid is op verstoringen, crises en onverwachte gebeurtenissen.

Deze ontwikkelingen sluiten aan bij de regionale veiligheidsagenda en landelijke veiligheidsontwikkelingen, waarin onder meer aandacht wordt gevraagd voor ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid, maatschappelijke weerbaarheid, polarisatie en radicalisering. Door hierbij aan te sluiten werkt de gemeente Tytsjerksteradiel niet alleen aan lokale veiligheidsvraagstukken, maar draagt zij ook bij aan een gezamenlijke regionale veiligheidsaanpak.

Deze ontwikkelingen vormen gezamenlijk de context waarbinnen het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 is opgesteld. De gemeente kiest ervoor om de sterke basis van Tytsjerksteradiel te behouden en tegelijkertijd gericht in te spelen op de veiligheidsvraagstukken van vandaag én morgen.

2.5 Conclusie

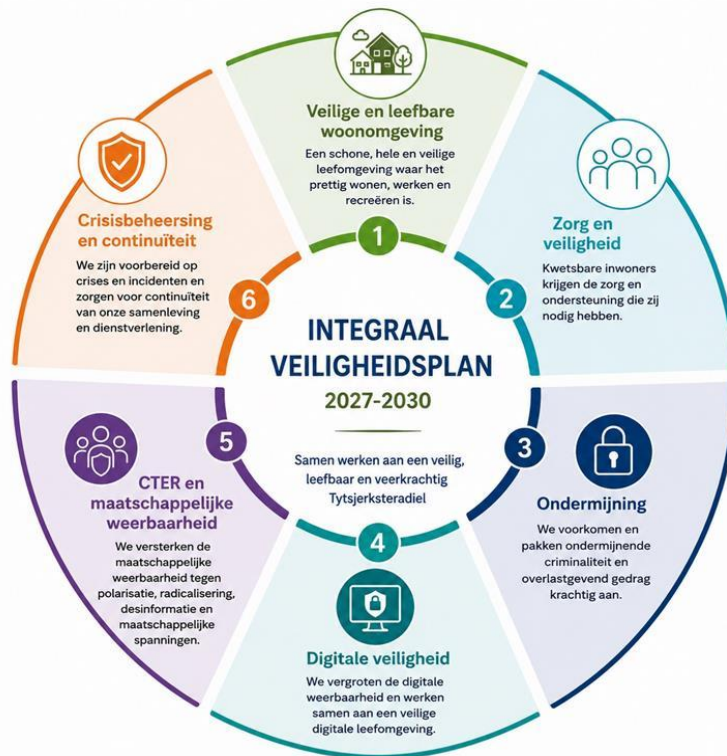
Het veiligheidsbeeld laat zien dat Tytsjerksteradiel een veilige, leefbare en sociaal sterke gemeente is. De uitkomsten van de Veiligheidsmonitor, de uitgevoerde onderzoeken, politiecijfers en signalen van veiligheidspartners laten zien dat de gemeente beschikt over een stevig fundament, maar tegelijkertijd voor nieuwe veiligheidsuitdagingen staat.

Tegelijkertijd laten de Veiligheidsmonitor 2025, de uitgevoerde onderzoeken, politiecijfers en signalen van veiligheidspartners zien dat verschillende ontwikkelingen blijvende aandacht vragen. Verkeersveiligheid, digitale criminaliteit, ondermijnende criminaliteit, de toenemende samenhang tussen zorg en veiligheid en maatschappelijke ontwikkelingen zoals polarisatie, radicalisering en weerbaarheid vragen om een integrale en toekomstgerichte aanpak.

Op basis van dit veiligheidsbeeld kiest de gemeente Tytsjerksteradiel voor zes strategische veiligheidsopgaven voor de periode 2027-2030:

- Veilige en leefbare woonomgeving;
- Zorg en veiligheid;
- Ondermijning;
- Digitale veiligheid;
- CTER en Maatschappelijke weerbaarheid;
- Crisisbeheersing en continuïteit CTER.

Deze veiligheidsopgaven vormen het strategisch kader voor het lokale veiligheidsbeleid in de komende vier jaar en geven richting aan de inzet van de gemeente en haar veiligheidspartners.

3. Visie op veiligheid

3.1 Onze visie

Tytsjerksteradiel is een gemeente waar inwoners prettig kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren. Veiligheid vormt daarbij een belangrijke voorwaarde. Inwoners moeten zich veilig voelen in hun leefomgeving en erop kunnen vertrouwen dat de overheid, samen met haar partners, zich inzet voor een veilige en leefbare samenleving.

De gemeente ziet veiligheid als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Veiligheid ontstaat niet alleen door toezicht, handhaving en het optreden tegen criminaliteit, maar ook door sterke gemeenschappen, betrokken inwoners, maatschappelijke weerbaarheid en een goede samenwerking tussen inwoners, organisaties en overheid.

Tytsjerksteradiel beschikt over een sterke sociale basis. De betrokkenheid binnen dorpen, het actieve verenigingsleven en de onderlinge verbondenheid van inwoners dragen dagelijks bij aan de leefbaarheid en veiligheid binnen de gemeente. Deze kwaliteiten vormen het vertrekpunt van dit veiligheidsbeleid.

Tegelijkertijd staat de samenleving niet stil. Nieuwe vormen van criminaliteit, digitalisering, maatschappelijke ontwikkelingen en complexe zorg- en

veiligheidsvraagstukken vragen om een overheid die vooruitkijkt en inspeelt op veranderingen. Daarom richt de gemeente zich niet alleen op het aanpakken van problemen, maar vooral ook op het voorkomen ervan.

De gemeente kiest voor een aanpak waarin preventie waar mogelijk, handhaving waar nodig en samenwerking altijd centraal staan.

3.2 Uitgangspunten

De gemeente Tytsjerksteradiel kiest voor een integrale veiligheidsaanpak waarin preventie, samenwerking, weerbaarheid en daadkracht centraal staan.

Deze uitgangspunten vormen het fundament onder het Integraal Veiligheidsplan 2027-2030 en geven richting aan de wijze waarop de gemeente samen met inwoners, ondernemers en partners werkt aan een veilige, leefbare en weerbare gemeente.

De uitgangspunten worden toegepast binnen alle zes strategische veiligheidsopgaven die in dit Integraal Veiligheidsplan zijn opgenomen. Zij vormen het kader voor de keuzes die de gemeente maakt en de wijze waarop uitvoering wordt gegeven aan het veiligheidsbeleid.

De concrete uitwerking van de veiligheidsopgaven vindt jaarlijks plaats in een uitvoeringsprogramma. Hierin wordt beschreven welke activiteiten worden uitgevoerd, welke resultaten worden nagestreefd en welke partners daarbij betrokken zijn. Hierdoor kan de gemeente inspelen op actuele ontwikkelingen en waar nodig accenten in de uitvoering verleggen.

3.3 Van visie naar veiligheidsopgaven

Op basis van het veiligheidsbeeld en deze visie kiest de gemeente Tytsjerksteradiel voor een aantal strategische veiligheidsopgaven voor de periode 2027-2030.

Deze veiligheidsopgaven richten zich op het behouden van de hoge leefbaarheid en veiligheid binnen de gemeente en tegelijkertijd op het inspelen op nieuwe ontwikkelingen en risico's. De veiligheidsopgaven vormen het kader voor de inzet van de gemeente en haar partners in de komende jaren.

In het volgende hoofdstuk worden deze veiligheidsopgaven nader uitgewerkt.

4. Strategische veiligheidsopgaven

4.1 Strategische veiligheidsopgaven in één oogopslag

Op basis van het veiligheidsbeeld kiest de gemeente Tytsjerksteradiel voor zes strategische veiligheidsopgaven voor de periode 2027-2030. Deze veiligheidsopgaven zijn gebaseerd op de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2025, de uitgevoerde onderzoeken, politiecijfers, signalen van inwoners en veiligheidspartners en landelijke en regionale veiligheidsontwikkelingen.

De veiligheidsopgaven sluiten aan bij de sterke basis van Tytsjerksteradiel en richten zich tegelijkertijd op de veiligheidsvraagstukken die de komende jaren om extra aandacht vragen. Samen vormen zij het strategisch kader voor het lokale veiligheidsbeleid.

De zes veiligheidsopgaven beschrijven de strategische ambities en de richting van de gemeentelijke inzet voor de periode 2027-2030. De concrete uitwerking vindt jaarlijks plaats in een uitvoeringsprogramma. Daarin wordt per veiligheidsopgave bepaald welke activiteiten worden uitgevoerd, welke resultaten worden nagestreefd, welke partners daarbij betrokken zijn en waar in dat jaar specifieke accenten worden gelegd. Hiermee blijft gedurende de beleidsperiode ruimte om in te spelen op actuele ontwikkelingen, lokale behoeften en veranderende veiligheidsrisico's.

4.2 Veilige en leefbare woonomgeving

Ambitie

Tytsjerksteradiel blijft een gemeente waar inwoners zich veilig voelen en prettig kunnen wonen, werken, ondernemen en recreëren.

Waarom deze veiligheidsopgave?

De Veiligheidsmonitor 2025 laat zien dat inwoners de leefbaarheid en veiligheid van hun woonomgeving hoog waarderen. Tegelijkertijd blijkt uit de monitor en de uitgevoerde onderzoeken dat verkeersveiligheid, en met name te hard rijden binnen dorpen en woonwijken, door inwoners het vaakst wordt genoemd als aandachtspunt. Ook een schone, veilige en goed onderhouden openbare ruimte draagt bij aan het veiligheidsgevoel van inwoners.

De gemeente wil de bestaande kwaliteit behouden en tegelijkertijd blijven investeren in een veilige en leefbare leefomgeving.

We zetten in op:

- Het vergroten van de verkeersveiligheid;
- Het behouden en versterken van de leefbaarheid in dorpen en wijken;
- Het voorkomen en beperken van overlast;
- Zichtbaar toezicht en handhaving;
- Het stimuleren van betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving.

4.3 Zorg en veiligheid

Ambitie

Inwoners die te maken hebben met complexe zorg- en veiligheidsproblematiek krijgen tijdig passende ondersteuning en waar nodig wordt vanuit veiligheid ingegrepen. Door zorg en veiligheid structureel met elkaar te verbinden, willen we escalatie, overlast en onveilige situaties zoveel mogelijk voorkomen en beperken.

Waarom deze veiligheidsopgave?

Een aanzienlijk deel van de veiligheidsvraagstukken binnen Tytsjerksteradiel hangt samen met sociale en zorg gerelateerde problematiek. Het gaat bijvoorbeeld om personen met onbegrepen gedrag, woonoverlast, verslavingsproblematiek, huiselijk geweld, jeugdproblematiek en situaties waarin meerdere problemen tegelijkertijd spelen.

We zien dat het aantal complexe casussen en meldingen rondom personen met onbegrepen gedrag toeneemt. Deze situaties vragen vaak om langdurige inzet en om samenwerking tussen meerdere disciplines en organisaties. Een veiligheidsprobleem kan daarbij niet los worden gezien van achterliggende problemen op het gebied van zorg, wonen, inkomen, verslaving of psychosociale problematiek.

Binnen de gemeentelijke organisatie werken Openbare Orde en Veiligheid en de procesregisseurs Zorg en Veiligheid daarom nauw met elkaar samen. Casuïstiek wordt structureel gezamenlijk besproken, waarbij wordt beoordeeld welke interventies vanuit

zorg, veiligheid of een combinatie daarvan nodig zijn. Ook wordt intensief samengewerkt met onder andere politie, handhaving, Veilig Thuis, woningcorporaties, Verslavingszorg Noord Nederland (VNN), GGZ en andere betrokken partners.

Binnen deze veiligheidsopgave hebben ook instrumenten en werkwijzen zoals de **persoonsgerichte aanpak (PGA)**, de **Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)** en de **aanpak van huiselijk geweld en huisverboden** een belangrijke plaats. De rol van OOV verschilt daarbij per onderwerp. Zo ligt de uitvoering van zorg en behandeling nadrukkelijk bij de daarvoor verantwoordelijke zorgorganisaties, terwijl de gemeente vanuit haar beleidsmatige, regisserende en openbare-orde-rol bijdraagt aan de samenhang tussen zorg en veiligheid.

We zetten in op:

- Het vroegtijdig signaleren van complexe zorg- en veiligheidsproblematiek;
- Een integrale en persoonsgerichte aanpak van complexe casuïstiek;
- het versterken van de samenwerking tussen OOV, het sociaal domein en zorg- en veiligheidspartners;
- Het voorkomen en beperken van escalatie, overlast en onveilige situaties;
- Een adequate aanpak van huiselijk geweld en de inzet van het tijdelijk huisverbod waar noodzakelijk;
- De gemeentelijke rol binnen de Wvggz en andere relevante wettelijke kaders;
- Het versterken van de aanpak rondom personen met onbegrepen gedrag;
- Een veilige leefomgeving voor kwetsbare inwoners.
- Het behouden van structurele overleg- en samenwerkingsvormen rondom complexe casuïstiek.

4.4 Ondermijning

Ambitie

Tytsjerksteradiel is een weerbare gemeente waarin ondermijnende criminaliteit zoveel mogelijk wordt voorkomen, signalen vroegtijdig worden herkend en waar nodig effectief en integraal wordt opgetreden.

Waarom deze veiligheidsopgave?

Ondermijnende criminaliteit ontstaat wanneer criminelen voor hun activiteiten gebruikmaken van legale structuren, voorzieningen, bedrijven en locaties. Hierdoor kunnen de onderwereld en bovenwereld met elkaar verweven raken. Dit kan de leefbaarheid, de lokale economie en het vertrouwen in de overheid aantasten.

Hoewel ondermijnende criminaliteit vaak niet direct zichtbaar is, zijn ook binnen Tytsjerksteradiel signalen aanwezig die hiermee verband kunnen houden. Uit de Veiligheidsmonitor 2025 blijkt dat 31% van de inwoners aangeeft dat in de eigen woonbuurt zeker of vermoedelijk één of meer verdachte situaties voorkomen. Het dealen van drugs wordt daarbij het vaakst genoemd (13%), gevolgd door winkels, horeca of andere bedrijven die blijven bestaan terwijl er nauwelijks klanten komen (12%). Daarnaast worden onder andere bedrijven waar uitsluitend contant kan worden betaald (6%) en mogelijke hennepteelt in woningen, schuren of leegstaande panden (5%) genoemd.

De meldingsbereidheid vraagt daarbij bijzondere aandacht. Van de inwoners die een verdachte situatie waarnemen of vermoeden, meldt slechts 5% dit bij één of meer instanties. Een groot deel doet geen melding. Het vergroten van de bewustwording, het herkennen van signalen en het stimuleren van de meldingsbereidheid vormen daarom belangrijke onderdelen van de aanpak.

De kenmerken van Tytsjerksteradiel vragen daarnaast om blijvende alertheid op het mogelijke misbruik van woningen, bedrijfslocaties, schuren en leegstaande panden voor criminele activiteiten. Niet ieder signaal betekent dat daadwerkelijk sprake is van ondermijning. Juist daarom zijn een goede informatiepositie, samenwerking tussen partners en een integrale beoordeling van signalen van belang.

De gemeente zet in op het voorkomen en verstoren van ondermijnende activiteiten en op het vergroten van de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. Daarbij wordt samengewerkt met onder andere politie, Openbaar Ministerie, het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) en andere relevante partners.

We zetten in op:

- Het vergroten van bewustwording en het herkennen van signalen van ondermijnende criminaliteit;
- Het vergroten van de meldingsbereidheid van inwoners, ondernemers en professionals;
- Het versterken van de informatiepositie en informatie gestuurde aanpak;
- Het toepassen van bestuurlijke instrumenten om criminele activiteiten te voorkomen en te verstoren;
- Het uitvoeren van integrale controles op locaties en branches waar risico's of signalen aanwezig zijn;
- Het vergroten van de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie;
- Het versterken van de samenwerking met onder andere het RIEC, politie, Openbaar Ministerie en andere relevante partners.

4.5 Digitale veiligheid

Ambitie

Inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie zijn zich bewust van digitale risico's, zijn beter in staat zich hiertegen te beschermen en weten hoe zij moeten handelen wanneer zij te maken krijgen met digitale criminaliteit of een cyberincident.

Waarom deze veiligheidsopgave?

Digitalisering biedt veel mogelijkheden, maar maakt inwoners, ondernemers en overheden tegelijkertijd afhankelijker van digitale systemen en kwetsbaar voor nieuwe vormen van criminaliteit. Online fraude, cybercriminaliteit en digitale oplichting kunnen financiële schade veroorzaken, maar ook grote persoonlijke en maatschappelijke gevolgen hebben.

Digitale criminaliteit is ook binnen Tytsjerksteradiel een relevant veiligheidsvraagstuk.

Uit de Veiligheidsmonitor 2025 blijkt dat 14% van de inwoners in het voorgaande jaar slachtoffer is geworden van één of meerdere vormen van online criminaliteit. Daarmee komt slachtofferschap van online criminaliteit vaker voor dan slachtofferschap van traditionele criminaliteit. Online oplichting en fraude komen het vaakst voor, gevolgd door hacken en online bedreiging of intimidatie.

De aanpak richt zich daarom niet alleen op algemene bewustwording, maar vooral op het vergroten van de handelingsvaardigheid van inwoners. Daarbij is extra aandacht nodig voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn of moeite hebben om digitale risico's te herkennen. Voorlichting richt zich onder andere op het herkennen van online fraude en misleiding, veilig gebruik van digitale middelen en weten waar en hoe melding of aangifte kan worden gedaan.

Ook ondernemers worden in toenemende mate afhankelijk van digitale systemen en gegevens. Digitale incidenten kunnen gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering en kunnen leiden tot financiële schade of verlies van gegevens. De gemeente wil daarom, samen met relevante partners, bijdragen aan het vergroten van de cyberweerbaarheid van lokale ondernemers.

Daarnaast is digitale weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie van belang. Een cyberincident kan niet alleen gevolgen hebben voor gemeentelijke systemen en dienstverlening, maar ook voor de continuïteit van vitale gemeentelijke processen en daarmee voor de veiligheid van inwoners. Digitale veiligheid vraagt daarom om een goede verbinding tussen informatiebeveiliging, crisisbeheersing en het veiligheidsdomein.

We zetten in op:

- Het vergroten van de kennis en handelingsvaardigheid van inwoners om digitale criminaliteit te herkennen, te voorkomen en te melden;
- Gerichtte aandacht voor inwoners die minder digitaal vaardig of digitaal kwetsbaar zijn;
- Het versterken van de cyberweerbaarheid van ondernemers, onder andere door samenwerking, informatievoorziening en het onder de aandacht brengen van beschikbare ondersteuning;
- Het volgen van ontwikkelingen in online criminaliteit en het benutten van beschikbare veiligheidsinformatie om de inzet waar nodig bij te stellen;
- Het versterken van de samenwerking met politie en andere relevante partners op het gebied van digitale criminaliteit en cyberveiligheid;
- Het bevorderen van een goede voorbereiding op cyberincidenten die de gemeentelijke dienstverlening of openbare veiligheid kunnen raken;
- Het verbinden van digitale veiligheid met informatiebeveiliging, crisisbeheersing en bedrijfscontinuïteit binnen de gemeentelijke organisatie.

4.6 CTER en maatschappelijke weerbaarheid

Ambitie

Tytsjerksteradiel is een weerbare gemeente waarin maatschappelijke spanningen tijdig worden gesignaleerd en inwoners, organisaties en overheid bijdragen aan een veerkrachtige samenleving.

Waarom deze veiligheidsopgave?

Maatschappelijke ontwikkelingen zoals polarisatie, radicalisering, extremisme en desinformatie kunnen de sociale samenhang en het vertrouwen in de samenleving onder druk zetten. Hoewel deze ontwikkelingen zich niet altijd direct lokaal manifesteren, kunnen zij ook binnen Tytsjerksteradiel invloed hebben op het veiligheidsgevoel en de leefbaarheid.

Het vroegtijdig herkennen van signalen en ontwikkelingen is daarom van belang. Door samen te werken met inwoners, maatschappelijke organisaties en veiligheidspartners wil de gemeente maatschappelijke spanningen tijdig signaleren, waar mogelijk voorkomen en de weerbaarheid van de samenleving versterken.

We zetten in op:

- Het signaleren van polarisatie, radicalisering en extremisme;
- Het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid;
- Het vergroten van bewustwording rondom desinformatie en maatschappelijke spanningen;
- Het versterken van de samenwerking met relevante partners;
- Het behouden en versterken van sociale samenhang en verbinding.

4.7 Crisisbeheersing en continuïteit

Ambitie

Tytsjerksteradiel is voorbereid op crises, incidenten en verstoringen en beschikt over een gemeentelijke organisatie die ook onder bijzondere omstandigheden haar noodzakelijke taken kan blijven uitvoeren.

Waarom deze veiligheidsopgave?

Crisis en onverwachte gebeurtenissen kunnen grote gevolgen hebben voor inwoners, ondernemers en de gemeentelijke organisatie. Klimaatverandering, geopolitieke ontwikkelingen en de toenemende afhankelijkheid van energie, digitale infrastructuur en andere vitale voorzieningen kunnen leiden tot nieuwe risico's en langdurige verstoringen.

Een goede voorbereiding op dergelijke situaties is essentieel. Dit vraagt niet alleen om een professionele crisisorganisatie en goede samenwerking met Veiligheidsregio Fryslân en andere partners, maar ook om aandacht voor de continuïteit van de gemeentelijke organisatie en de weerbaarheid van de samenleving. Daarbij wordt onder andere ingezet op voorbereiding op langdurige uitval van voorzieningen en de ontwikkeling van noodsteunpunten.

We zetten in op:

- Het versterken van de gemeentelijke crisisorganisatie en crisisvoorbereiding;
- Het versterken van crisiscommunicatie;
- Het borgen van de bedrijfscontinuïteit van de gemeentelijke organisatie;
- Het voorbereiden op langdurige verstoringen en uitval van vitale voorzieningen;
- Het ontwikkelen en organiseren van noodsteunpunten;
- Samenwerking met Veiligheidsregio Fryslân en andere relevante partners.

4.8 Samenhang tussen de veiligheidsopgaven

De zes strategische veiligheidsopgaven staan niet los van elkaar. Ontwikkelingen binnen het ene thema kunnen invloed hebben op andere thema's. Daarom kiest de gemeente Tytsjerksteradiel voor een integrale aanpak waarin samenwerking, preventie en weerbaarheid centraal staan.

Een voorbeeld hiervan is de samenhang tussen ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid. Criminele activiteiten vinden steeds vaker zowel in de fysieke als in de digitale wereld plaats. Digitale middelen kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt om criminele activiteiten te faciliteren, terwijl signalen van ondermijning ook digitaal zichtbaar kunnen worden. Door signalen, kennis en expertise vanuit verschillende veiligheidsopgaven met elkaar te verbinden, kunnen risico's eerder worden herkend en waar nodig integraal worden aangepakt.

Ook andere veiligheidsopgaven raken elkaar. Zo kunnen maatschappelijke spanningen of langdurige verstoringen gevolgen hebben voor de leefbaarheid en kunnen complexe zorgsituaties leiden tot overlast of veiligheidsproblematiek in de woonomgeving. Een goede samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen en veiligheidspartners is daarom van belang.

Door de veiligheidsopgaven in samenhang te benaderen, wordt niet alleen ingezet op het aanpakken van problemen, maar ook op het voorkomen ervan en het behouden en versterken van de leefbaarheid, veiligheid en weerbaarheid van Tytsjerksteradiel.

Een belangrijke randvoorwaarde voor de uitvoering van de veiligheidsopgaven is voldoende capaciteit bij de veiligheidspartners. In het bijzonder blijft de gemeente aandacht vragen voor toereikende politiecapaciteit die aansluit bij de lokale veiligheidsopgaven en ontwikkelingen in Tytsjerksteradiel. De gemeente heeft geen directe invloed op de verdeling van de politiecapaciteit, maar brengt het belang van voldoende lokale politie-inzet blijvend onder de aandacht binnen de daarvoor bestemde bestuurlijke overlegstructuren.

5. Uitvoering, monitoring en evaluatie

5.1 Uitvoering

Dit Integraal Veiligheidsplan beschrijft de strategische koers van de gemeente Tytsjerksteradiel op het gebied van veiligheid voor de periode 2027-2030. De in hoofdstuk 4 beschreven veiligheidsopgaven vormen daarbij het kader voor de inzet van de gemeente en haar partners.

De uitvoering van het veiligheidsbeleid vindt plaats binnen de reguliere werkzaamheden van de gemeente en in samenwerking met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en veiligheidspartners. Daarbij wordt gewerkt vanuit de uitgangspunten zoals beschreven in hoofdstuk 3.

Veiligheid is voortdurend in beweging. Nieuwe ontwikkelingen, incidenten en maatschappelijke veranderingen kunnen vragen om aanvullende maatregelen of een andere inzet van beschikbare capaciteit. Daarom blijft ruimte bestaan om gedurende de beleidsperiode accenten te verleggen wanneer de situatie daarom vraagt.

5.2 Monitoring

De gemeente monitort jaarlijks de ontwikkelingen binnen de zes strategische veiligheidsopgaven. Monitoring is daarbij niet alleen bedoeld om inzicht te krijgen in de ontwikkeling van veiligheidsvraagstukken, maar ook om te beoordelen of de ingezette koers en activiteiten bijdragen aan de ambities uit dit Integraal Veiligheidsplan.

Per veiligheidsopgave wordt gewerkt met een aantal kernindicatoren. Daarbij wordt gebruikgemaakt van zowel objectieve gegevens, zoals politiecijfers, gemeentelijke registraties en meldingen, als subjectieve gegevens over de veiligheidsbeleving van inwoners. Niet voor iedere veiligheidsopgave is één indicator bepalend. De ontwikkeling van veiligheid wordt daarom steeds beoordeeld aan de hand van meerdere informatiebronnen en in samenhang met signalen en ervaringen van veiligheidspartners.

Voor de periode 2027-2030 worden in ieder geval de volgende indicatoren gevolgd:

Veilige en leefbare woonomgeving

- Rapportcijfer leefbaarheid en veiligheid van de woonomgeving;
- Ervaren verkeersoverlast en verkeersveiligheid;
- Aantal meldingen over verkeers- en andere vormen van woonoverlast;
- Relevante politie- en handhavingscijfers;
- Veiligheidsbeleving van inwoners.

Zorg en veiligheid

- Ontwikkeling van het aantal complexe zorg- en veiligheidscasussen;
- Aantal casussen dat binnen de integrale samenwerking tussen zorg en veiligheid wordt behandeld;
- Ontwikkeling van problematiek rondom woonoverlast, huiselijk geweld en personen met onbegrepen gedrag;
- Inzet van relevante instrumenten, waaronder de persoonsgerichte aanpak en het tijdelijk huisverbod;
- Signalen en ontwikkelingen vanuit zorg- en veiligheidspartners.

Ondermijning

- Aantal ontvangen en beoordeelde signalen van mogelijke ondermijnende criminaliteit;
- Ontwikkeling van de meldingsbereidheid van inwoners;
- Aantal uitgevoerde integrale controles;
- Inzet van bestuurlijke maatregelen en interventies;
- Signalen en informatie vanuit onder andere politie, RIEC en andere samenwerkingspartners.

Digitale veiligheid

- Percentage inwoners dat slachtoffer wordt van online criminaliteit;
- Ontwikkeling van verschillende vormen van online fraude en cybercriminaliteit;
- Bereik en inzet van activiteiten gericht op digitale weerbaarheid;
- Signalen en ontwikkelingen rondom de digitale kwetsbaarheid van inwoners en ondernemers;
- Relevante cyberincidenten die gevolgen hebben voor de gemeentelijke dienstverlening of openbare veiligheid.

CTER en maatschappelijke weerbaarheid

- Aard en ontwikkeling van signalen rondom polarisatie, radicalisering en extremisme;
- Uitgevoerde activiteiten gericht op bewustwording en maatschappelijke weerbaarheid;
- Signalen van maatschappelijke spanningen vanuit inwoners, professionals en veiligheidspartners;
- Ontwikkeling van de samenwerking en informatiepositie binnen het netwerk van relevante partners.

Crisisbeheersing en continuïteit

- Aantal gehouden opleidingen, trainingen en oefeningen voor de gemeentelijke crisisorganisatie;
- Mate waarin crisisfunctionarissen zijn opgeleid en geoefend;
- Voortgang van maatregelen op het gebied van bedrijfscontinuïteit;
- Voortgang van de voorbereiding op langdurige uitval van vitale voorzieningen;
- Ontwikkeling en inzetbaarheid van noodsteunpunten.

De beschikbare gegevens vormen zoveel mogelijk de nulmeting voor de beleidsperiode. In het jaarlijkse uitvoeringsprogramma wordt per veiligheidsopgave bepaald welke indicatoren dat jaar centraal staan en, waar dit mogelijk en betekenisvol is, welke concrete resultaten of streefwaarden worden nagestreefd.

De uitkomsten van de monitoring worden gebruikt om ontwikkelingen te duiden en de uitvoering waar nodig bij te sturen. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de context achter cijfers. Een stijging van het aantal meldingen hoeft bijvoorbeeld niet automatisch te betekenen dat de veiligheid verslechtert, maar kan ook het gevolg zijn van een grotere meldingsbereidheid of intensievere handhaving.

5.3 Evaluatie

Gedurende de beleidsperiode wordt periodiek beoordeeld in hoeverre de inzet binnen de zes strategische veiligheidsopgaven bijdraagt aan de ambities van dit Integraal Veiligheidsplan.

De evaluatie vindt plaats op basis van de jaarlijkse monitoring van het uitvoeringsprogramma. Hierbij wordt gekeken naar relevante cijfers en registraties, ontwikkelingen in de veiligheidsbeleving van inwoners, signalen uit de samenleving en de ervaringen van betrokken veiligheidspartners.

De uitkomsten worden gebruikt om te beoordelen of de ingezette koers en activiteiten nog aansluiten bij actuele veiligheidsontwikkelingen. Waar nodig worden accenten verlegd of activiteiten bijgesteld in het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

5.4 Verantwoording

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het integrale veiligheidsbeleid is verdeeld over de burgemeester en het college van burgemeester en wethouders, ieder vanuit de eigen wettelijke taken en bevoegdheden. De burgemeester is verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en vervult vanuit die rol een centrale positie binnen het lokale veiligheidsdomein. Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid binnen de overige betrokken gemeentelijke beleidsterreinen.

De gemeenteraad stelt de kaders voor het lokale veiligheidsbeleid en wordt periodiek geïnformeerd over relevante ontwikkelingen binnen het veiligheidsdomein en over de voortgang van de zes strategische veiligheidsopgaven.

Aan het einde van de beleidsperiode wordt het Integraal Veiligheidsplan 2027–2030 geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie vormen, samen met een geactualiseerd veiligheidsbeeld, de basis voor het Integraal Veiligheidsplan 2031–2034.

6. Randvoorwaarden voor een succesvolle uitvoering

6.1 Gezamenlijke verantwoordelijkheid

Een veilige en leefbare gemeente is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De uitvoering van dit Integraal Veiligheidsplan vraagt om een goede samenwerking tussen de gemeente, inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en veiligheidspartners. Iedere partij levert vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid een bijdrage aan het realiseren van de veiligheidsopgaven.

De gemeente vervult hierbij een regisserende en verbindende rol. Door samenwerking, informatie-uitwisseling en een integrale aanpak worden veiligheidsvraagstukken effectief aangepakt en waar mogelijk voorkomen.

6.2 Organisatie en capaciteit

De uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan vindt plaats binnen de beschikbare organisatorische en personele capaciteit van de gemeente Tytsjerksteradiel. Binnen Openbare Orde en Veiligheid is **3,78 fte** beschikbaar. Vanuit deze capaciteit wordt uitvoering gegeven aan de strategische veiligheidsopgaven uit dit plan, naast reguliere werkzaamheden, bestuurlijke advisering, complexe casuïstiek en de inzet bij incidenten en acute veiligheidsvraagstukken.

Een belangrijk kenmerk van het veiligheidsdomein is dat een deel van het werk zich slechts beperkt laat plannen. Incidenten, maatschappelijke ontwikkelingen en complexe zorg- en veiligheidscasuïstiek kunnen op korte termijn een groot beroep doen op de beschikbare capaciteit. Hierdoor kan spanning ontstaan tussen werkzaamheden die direct noodzakelijk zijn en beleidsmatige of projectmatige werkzaamheden die voor een langere termijn zijn gepland.

De afgelopen periode heeft bovendien laten zien dat de beschikbare formatie kwetsbaar is. Van oktober 2025 tot september 2026 was door langdurige uitval gedurende een groot deel van het jaar één medewerker niet inzetbaar. Binnen een formatie van 3,78 fte heeft dit direct gevolgen gehad voor de beschikbare capaciteit. Hierdoor moesten keuzes worden gemaakt in de werkzaamheden die wel en niet konden worden uitgevoerd en konden niet alle beleidsmatige dossiers en voorgenomen activiteiten in hetzelfde tempo worden opgepakt.

Ook veranderingen in taken en rollen binnen het team kunnen gevolgen hebben voor de beschikbare capaciteit op afzonderlijke dossiers. Het bewaken van een goede balans tussen beleidsontwikkeling, coördinatie en regie, casuïstiek en de dagelijkse uitvoering blijft daarom gedurende de beleidsperiode van belang.

Wanneer de beschikbare capaciteit onvoldoende is om alle werkzaamheden gelijktijdig uit te voeren, wordt geprioriteerd op basis van urgentie, veiligheidsrisico's, wettelijke verplichtingen en bestuurlijke prioriteiten. Acute openbare-orde- en veiligheidsvraagstukken en situaties waarbij sprake is van directe veiligheidsrisico's krijgen daarbij voorrang. Dit kan betekenen dat andere werkzaamheden worden

gefaseerd, later worden uitgevoerd of dat binnen het jaarlijkse uitvoeringsprogramma andere keuzes worden gemaakt.

De beschikbare capaciteit en de uitvoerbaarheid van de zes strategische veiligheidsopgaven worden daarom jaarlijks betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma. Wanneer structurele ontwikkelingen, nieuwe wettelijke taken of veiligheidsvraagstukken leiden tot een capaciteitsvraag die niet binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen, wordt dit bestuurlijk inzichtelijk gemaakt. Op basis daarvan kan worden beoordeeld welke prioritering, aanvullende capaciteit of andere maatregelen noodzakelijk zijn.

6.3 Financiële kaders

De uitvoering van de veiligheidsopgaven vindt plaats binnen de door de gemeenteraad beschikbaar gestelde financiële middelen. Indien nieuwe wettelijke taken, maatschappelijke ontwikkelingen of veiligheidsvraagstukken leiden tot een aanvullende inzet van capaciteit of financiële middelen, wordt de gemeenteraad hierover afzonderlijk geïnformeerd en worden waar nodig voorstellen ter besluitvorming voorgelegd.

6.4 Samenbouwen aan een veilig Tytsjerksteradiel

Tytsjerksteradiel is een gemeente met een sterke sociale basis, betrokken inwoners en een groot gevoel van saamhorigheid. Deze kwaliteiten vormen een belangrijke kracht bij het behouden en versterken van de veiligheid en leefbaarheid binnen de gemeente.

Met dit Integraal Veiligheidsplan kiest de gemeente voor een toekomstgerichte aanpak waarin preventie, samenwerking, weerbaarheid en daadkracht centraal staan. Door gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen en voortdurend in te spelen op nieuwe ontwikkelingen blijft Tytsjerksteradiel ook in de komende jaren een veilige, leefbare en weerbare gemeente voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Bijlagen

Bijlage 1 – Gebruikte bronnen

Bij het opstellen van dit Integraal Veiligheidsplan is gebruikgemaakt van verschillende landelijke, regionale en lokale informatiebronnen. Door deze bronnen te combineren is een breed en actueel veiligheidsbeeld ontstaan waarop de strategische veiligheidsopgaven voor de periode 2027-2030 zijn gebaseerd.

Landelijke en regionale bronnen

- Kernbeleid Veiligheid – Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV);
- Politiewet 2012 (artikel 38b);
- Gemeentewet;
- Regionale veiligheidsinformatie en ontwikkelingen;
- Informatie van Veiligheidsregio Fryslân.

Lokale bronnen

- Veiligheidsmonitor Tytsjerksteradiel 2025;
- Politiecijfers en veiligheidsanalyses;
- Gemeentelijke registraties;
- Signalen vanuit toezicht en handhaving;
- Meldingen van inwoners en ondernemers.

Onderzoeken

- Onderzoek naar de veiligheidsbeleving van inwoners van Tytsjerksteradiel;
- Onderzoek naar lokale veiligheidsthema's en veiligheidsprioriteiten;
- Gesprekken met interne en externe veiligheidspartners.

Bijlage 2 – Overzicht veiligheidspartners

Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Voor de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan werkt de gemeente Tytsjerksteradiel samen met verschillende partners. Iedere organisatie levert vanuit haar eigen wettelijke taken, expertise en verantwoordelijkheden een bijdrage aan een veilige en leefbare gemeente.

Veiligheidspartners

- Politie Noord-Nederland;
- Openbaar Ministerie;
- Veiligheidsregio Fryslân;
- Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC);
- GGD Fryslân;
- Zorg- en welzijnsorganisaties;
- Jeugd- en jongerenwerk;
- Woningcorporaties;
- Onderwijsinstellingen;
- Ondernemers en ondernemersverenigingen;
- Dorpsbelangen en wijkorganisaties;
- Provincie Fryslân;

- Omgevingsdienst Fryslân;
- Rijkswaterstaat (waar relevant);
- NVWA;
- Arbeidsinspectie;
- Inwoners van Tytsjerksteradiel.

Afhankelijk van het veiligheidsvraagstuk worden ook andere organisaties en samenwerkingspartners betrokken bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid.

Bijlage 3 – Begrippen en afkortingen

Afkorting en betekenis

IVP: Integraal Veiligheidsplan

OOV: Openbare Orde en Veiligheid

BOA: Buitengewoon Opsporingsambtenaar

OM: Openbaar Ministerie

RIEC: Regionaal Informatie- en Expertisecentrum

Bibob: Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur

VRF: Veiligheidsregio Fryslân

CCV: Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid

Wpg: Wet politiegegevens

APV: Algemene Plaatselijke Verordening

Begrippen

Leefbaarheid

De mate waarin inwoners hun woon- en leefomgeving als prettig, schoon, veilig en aantrekkelijk ervaren.

Ondermijnende criminaliteit

Criminaliteit waarbij de onderwereld en de bovenwereld met elkaar verweven raken en waarbij legale structuren worden misbruikt voor criminele activiteiten.

Weerbaarheid

Het vermogen van inwoners, organisaties en overheid om risico's te herkennen, hierop voorbereid te zijn en adequaat te handelen bij verstoringen of incidenten.

Integrale veiligheid

Een samenhangende aanpak van veiligheidsvraagstukken waarbij verschillende beleidsvelden en partners gezamenlijk optrekken.